GROK AI-Hz. Peygamber'in nurunun ilk yaratılan şey olduğu, tüm alemi onun için yarattığı, buna muhammediyet nuru dendiğine dair rivayetler var mı? (Nedim)

Evet, Hz. Peygamber'in (s.a.v.) nurunun ilk yaratılan şey olduğu ve âlemin onun için yaratıldığına dair bazı rivayetler ve yorumlar İslam geleneğinde, özellikle **tasavvufi** kaynaklarda ve bazı hadis rivayetlerinde yer almaktadır. Bu konuya "Muhammedî Nur" veya "Hakikat-i

> Muhammadiyye" gibi kavramlarla atıfta bulunulur. Ancak, bu mesele İslam alimleri arasında farklı yorumlara ve tartışmalara konu olmuştur. Şimdi bu konuyu detaylı bir şekilde inceleyelim:

1. Muhammedî Nur Kavramı ve Rivayetler "Muhammedî Nur" kavramı, Hz. Peygamber'in (s.a.v.) ruhani bir nur olarak ilk yaratılan varlık olduğu ve tüm kâinatın onun hürmetine yaratıldığı fikrine dayanır. Bu görüş, özellikle **tasavvufi çevrelerde** yaygındır ve bazı hadis rivayetlerine dayandırılır. Bu rivayetlerden bazıları şunlardır:

> *"Allah'ın ilk yarattığı şey benim nurumdur" rivayeti: Bu hadis, özellikle tasavvufi kaynaklarda sıkça zikredilir. Örneğin, Abdurrezzak'ın Musannef adlı eserinde ve bazı diğer hadis kaynaklarında, Hz. Peygamber'in (s.a.v.) şöyle dediği nakledilir:*
>
> *"Allah ilk önce benim nurumu yarattı."*
>
> Bu rivayet, zayıf kabul edilse de, **tasavvufi literatürde** sıkça kullanılmıştır. Bu hadise dayanan alimler, Hz. Peygamber'in nurunun Allah'ın ilk yarattığı şey olduğunu ve diğer tüm yaratılışın bu nur etrafında şekillendiğini savunmuşlardır. *"Sen olmasaydın, âlemleri yaratmazdım"* rivayeti: Bu ifade, Hadis-i Kudsi olarak bilinir ve bazı tasavvufi kaynaklarda Allah'ın Hz. Peygamber'e (s.a.v.) hitaben söylediği belirtilir:
>
> *"Levlâke levlâk, lemâ halaktu'l-eflâk" (Eğer sen olmasaydın, âlemleri yaratmazdım).*
>
> Bu rivayet, sahih hadis kaynaklarında yer almamakla birlikte, tasavvufi eserlerde ve özellikle Mevlid gibi metinlerde sıkça zikredilir. Bazı alimler bu rivayetin zayıf olduğunu veya uydurma olduğunu belirtmişlerdir, ancak tasavvuf geleneğinde bu ifade Hz. Peygamber'in yaratılıştaki merkezi rolünü vurgulamak için kullanılmıştır.

2. Hakikat-i Muhammadiyye Kavramı Tasavvufi düşüncede, "Hakikat-i Muhammadiyye" veya "Muhammedî Nur" kavramı, Hz. Peygamber'in (s.a.v.) ruhani varlığının tüm yaratılışın başlangıç noktası olduğunu ifade eder. Bu görüşe göre:

> Allah, ilk olarak Hz. Peygamber'in nurunu yaratmış, ardından bu nurdan diğer tüm varlıklar zuhur etmiştir. Bu nur, Hz. Âdem'den itibaren tüm peygamberlerde ve nihayetinde Hz. Muhammed'de (s.a.v.) tecelli etmiştir. Bu fikir, özellikle Muhyiddin İbnü'l-Arabî gibi mutasavvıfların eserlerinde detaylı bir şekilde işlenmiştir. İbnü'l-Arabî, Fusûsu'l-Hikem adlı eserinde Hz. Peygamber'in nurunun evrensel bir hakikat olduğunu ve tüm yaratılışın bu hakikatin bir yansıması olduğunu belirtir.

3. Hadislerin Sahihlik Tartışmaları Bu konudaki rivayetlerin sahihliği, İslam alimleri arasında tartışma konusu olmuştur:

> Sahihlik açısından eleştiri: Bazı hadis alimleri, özellikle "Levlâke levlâk" hadisi gibi ifadelerin sahih hadis kaynaklarında (Buhârî, Müslim gibi) bulunmadığını ve zayıf veya uydurma olduğunu belirtmişlerdir. Örneğin, İbn Teymiyye ve İbn Hacer gibi alimler, bu tür rivayetlerin sahih olmadığını savunmuşlardır. Tasavvufi yorum: Buna karşın, tasavvuf alimleri bu rivayetleri sembolik ve manevi bir anlamla yorumlamışlardır. Onlara göre, bu ifadeler Hz. Peygamber'in (s.a.v.) Allah katındaki yüksek makamını ve yaratılıştaki özel rolünü vurgulamak için kullanılmıştır.

4. Kur'an-ı Kerim ve Nur Meselesi Kur'an'da, Hz. Peygamber'in (s.a.v.) nurunun ilk yaratılan şey olduğuna dair açık bir ayet bulunmamakla birlikte, bazı ayetler tasavvufi yorumlarla bu fikre dayanak olarak gösterilmiştir. Örneğin:

> Nur Suresi, 35. ayet: "*Allah, göklerin ve yerin nurudur...*" Bu ayet, Allah'ın nurunun her şeyi kapsadığına işaret eder ve bazı mutasavvıflar, bu nurun Hz. Peygamber'in nuruyla bağlantılı olduğunu yorumlamışlardır. Ahzâb Suresi, 46. ayet: "*Ey Peygamber! Biz seni bir şahit, bir müjdeci, bir uyarıcı ve Allah'ın izniyle Allah'a çağıran bir davetçi ve nurlu bir kandil (sirâcen münîrâ) olarak gönderdik.*" Bu ayette Hz. Peygamber'in "nurlu bir kandil" olarak nitelendirilmesi, onun nurani yönüne işaret olarak görülmüştür.

5. Sonuç

Rivayetlerin varlığı: Hz. Peygamber'in nurunun ilk yaratılan şey olduğu ve âlemin onun için yaratıldığına dair rivayetler, özellikle tasavvufi literatürde mevcuttur. Ancak, bu rivayetlerin bir kısmı zayıf veya tartışmalıdır. Tasavvufi bakış: Tasavvuf geleneğinde "Muhammedî Nur" veya "Hakikat-i Muhammadiyye" kavramı, Hz. Peygamber'in (s.a.v.) manevi makamını ve yaratılıştaki merkezi rolünü vurgulamak için kullanılır. İhtiyatlı yaklaşım: Sahih hadis kaynaklarına dayanan bir Müslüman, bu tür rivayetlere temkinli yaklaşabilir ve Kur'an ile sahih hadisleri temel almayı tercih edebilir. Ancak tasavvufi çevrelerde bu kavramlar, Hz. Peygamber'e (s.a.v.) duyulan derin sevgi ve saygının bir ifadesi olarak yaygın şekilde kullanılmaktadır.

Yapay Zekaya aşağıdaki ayet hatırlatıldı (Nedim):

Ahkâf Suresi 9. âyet (meal):

"De ki: 'Ben peygamberlerin ilki değilim. Bana ve size ne yapılacağını da bilemem. Ben ancak bana vahyolunana uyarım ve ben apaçık bir uyarıcıdan başkası değilim.' "

Bu âyetin önemi:

- Peygamber Efendimiz'in (s.a.v.) **kendinden önce birçok peygamberin geldiğini** açıkça ifade eder. Yani O, yaratılışın ilk nuru, ilk varlık veya âlemin yaratılış sebebi olarak sunulmaz.

- Peygamber'in **beşerî** yönünü ve sınırlılığını vurgular: Gaybı (görünmeyeni) bilemez, sadece kendisine vahyedilene uyar.
- Kendisini **"apaçık bir uyarıcı"** olarak tanımlar; ontolojik (varlıksal) bir "ilk nur", "Hakikat-i Muhammediyye" veya âlemin yaratılış sebebi gibi bir konum iddia etmez.

Bu âyet, **Nur-i Muhammediyye** rivayetleri ve "âlem onun için/hürmetine yaratıldı" tarzındaki yorumlara **Kur'ânî bir sınır** koymaktadır. Peygamberimiz (s.a.v.) en üstün ahlaka ve makama sahiptir, âlemlere rahmettir (Enbiya 107), üsve-i hasenedir (Ahzab 21), fakat O da diğer peygamberler gibi **vahye tâbi bir elçidir**.

Önceki değerlendirmeyle bağlantısı:

- Nur rivayetleri ve *"Muhammed'siz Allah bilinmez", "vücudu Allah'ı bilmek içindir"* gibi tasavvufî yorumlar bu âyetle çelişir niteliktedir.
- Kur'an, Peygamber'i **tebliğ edici, örnek ve rehber** olarak sunar; fakat yaratılışın ontolojik temeli veya Allah'ı bilmenin zorunlu "ayna"sı olarak göstermez.

Sonuç: Evet, bu âyeti mutlaka eklemek gerekir. O, Peygamber'in (s.a.v.) risaletini hem yüceltir hem de beşerî sınırlarını net bir şekilde ortaya koyar. Bu tür âyetler (Kehf 110, Fussilet 6 gibi), "aşırı yüceltme" (ghulüv) karşısında en güçlü Kur'ânî denge unsurlarıdır.

Allah bizi Kur'an'ın açık ifadelerine göre anlamaya muvaffak eylesin.

(bu cümle yapay zekanın gaza gelip dua ile metni bitirmesi de ilginç, Nedim)

M. Kazım Öztürk tarafından tercümesi veya yorumları yayımlanan kitaplarda, tasavvufi literatürün bolca kulladığı kavram ve yorumlara yer verildiği ancak bu yorumların, Kuran ile temellendirilemeyen, Kuran ve peygamber'e iftira olarak nitelendirilmeleri gerekmektedir.